

บทบาทของผู้ตรวจสอบภายใน ต่อการควบคุมภายใน

โดย

คุณหญิงจรรุวรรณ เมณฑกา
ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

6 พ.ย. 2552

เนื้อหาการนำเสนอ

1. สาระสำคัญของระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินฯ
2. ที่มาของหนังสือแนวทาง : การจัดวางระบบการควบคุมภายในและการประเมินผลการควบคุมภายใน
3. มาตรฐานการควบคุมภายใน
4. บทบาทของผู้ตรวจสอบภายในต่อการควบคุมภายใน
5. ความรับผิดชอบของผู้ตรวจสอบภายในต่อการปฏิบัติตามระเบียบ

1. สาระสำคัญของระเบียบคณะกรรมการ ตรวจเงินแผ่นดินฯ

กำหนดให้หน่วยรับตรวจ

1. จัดวางระบบการควบคุมภายใน
2. ประเมินผลการควบคุมภายใน และรายงานผล
การประเมินอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

2. ที่มาของหนังสือแนวทาง : การจัดวางระบบ การควบคุมภายในและการประเมินผล การควบคุมภายใน

- ❄️ ปรับปรุงขึ้นใหม่เพื่อแก้ปัญหาในทางปฏิบัติ
- ❄️ ไม่เป็นภาระแก่หน่วยรับตรวจ
- ❄️ ใช้เป็นแนวทางในการจัดวางระบบการควบคุม
ภายในและประเมินผลการควบคุมภายใน

การปรับลดรูปแบบรายงาน

1. ปรับลดแบบฟอร์มและรูปแบบการรายงานตามระเบียบฯ ข้อ 6

หน่วยรับตรวจ			
เก่า	ทำ	ใหม่	ทำ
1. ปอ.1 ความเห็นการควบคุมฯ	✓	1. ปอ.1 หนังสือรับรองการประเมิน	✓
2. ปอ.2 สรุปผลประเมินองค์ประกอบ	✓	2. ปอ.2 ผลการประเมินองค์ประกอบ	✓
3. ปอ.2-1 ผลประเมินองค์ประกอบ	✓	3. ปอ.3 แผนปรับปรุงการควบคุมฯ	✓
4. ปอ.3 แผนปรับปรุงการควบคุมฯ	✓		
5. ติดตาม ปอ.3 ติดตามแผนปรับปรุง	✓		

- จัดส่งหนังสือรับรองการประเมินแบบ ปอ.1 ฉบับเดียว

การปรับลดรูปแบบรายงาน

1. ปรับลดแบบฟอร์มและรูปแบบการรายงานตามระเบียบฯ ข้อ 6

ส่วนงานย่อย

เก่า	ทำ	ใหม่	ทำ
1. ปย.1 รับรองการควบคุมฯ	✓	1. ปย.1 ผลการประเมินองค์ประกอบฯ	✓
2. ปย.2 สรุปผลประเมินองค์ประกอบ	✓	2. ปย.2 การประเมินผลและการปรับปรุงการควบคุมฯ	✓
3. ปย.2-1 ผลประเมินองค์ประกอบ	✓		
4. ปย.3 แผนปรับปรุงการควบคุมฯ	✓		
5. ติดตาม ปย.3	✓		
6. ปม. ประเมินการควบคุมฯ	✓		6

การปรับลดรูปแบบรายงาน

1. ปรับลดแบบฟอร์มและรูปแบบการรายงานตามระเบียบฯ ข้อ 6

เจ้าหน้าที่อาวุโสและผู้ตรวจสอบภายใน

เก่า	ทำ	ใหม่	ทำ
1. ปย.1-ร หนังสือรับรองการควบคุมภายในของเจ้าหน้าที่อาวุโส	✓	1. -	-
2. ปส. รายงานผลการสอบทานการประเมินการควบคุมของผู้ตรวจสอบภายใน	✓	2. ปส. รายงานผลการสอบทานการประเมินการควบคุมของผู้ตรวจสอบภายใน	✓
			7

การปรับปรุงขึ้นใหม่เพื่อแก้ปัญหาในทางปฏิบัติ (ต่อ)

2. การรายงานตามระเบียบฯ ข้อ 5

เก่า	ทำ	ใหม่	ทำ
1. ค.1 ความคืบหน้าการจัดวางระบบฯ (องค์กร)	✓	1. หนังสือรับรองการจัดวางระบบการควบคุมภายใน	✓
2. ค.2 ความเสี่ยงและกิจกรรมควบคุม (ย่อย)	✓		
3. ค.3 แผนปรับปรุงการควบคุม (ย่อย)	✓		
4. ค.4 แผนปรับปรุงการควบคุม (องค์กร)	✓		

3. มาตรฐานการควบคุมภายใน (ต่อ)

ความหมาย

หมายถึง กระบวนการที่ผู้กำกับดูแล ฝ่ายบริหารและบุคลากร
ทุกระดับของหน่วยรับตรวจกำหนดให้มีขึ้น เพื่อให้มีความ
มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานจะบรรลุผลสำเร็จ
ตามวัตถุประสงค์

3. มาตรฐานการควบคุมภายใน (ต่อ)

3 วัตถุประสงค์

1. ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของการดำเนินงาน
2. ความเชื่อถือได้ของรายงานการเงิน
3. การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

3. มาตรฐานการควบคุมภายใน (ต่อ)

แนวคิด การควบคุมภายใน

เป็นกระบวนการที่รวมเป็นส่วนหนึ่งในการปฏิบัติงานตามปกติ

เกิดขึ้นได้โดยบุคลากรทุกระดับขององค์กร

ให้ความเชื่อมั่นในระดับสมเหตุสมผล เพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์ 3 ประการของการควบคุม

3. มาตรฐานการควบคุมภายใน (ต่อ)

5 องค์ประกอบของการควบคุมภายใน

1. สภาพแวดล้อมของการควบคุม
2. การประเมินความเสี่ยง
3. กิจกรรมการควบคุม
4. สารสนเทศและการสื่อสาร
5. การติดตามประเมินผล

3. มาตรฐานการควบคุมภายใน (ต่อ)

สภาพแวดล้อมของการควบคุม

การประเมิน
ความเสี่ยง

กิจกรรม
การควบคุม

สารสนเทศ
และ
การสื่อสาร

การติดตาม
ประเมินผล

สภาพแวดล้อมของการควบคุม

- ❄️ ปัจจัยต่างๆ ที่ส่งเสริมองค์ประกอบการควบคุมภายในอื่นให้มีประสิทธิผล
- ❄️ เป็นเรื่องการสร้างความตระหนัก เน้นที่จิตสำนึก และคุณภาพของคน เช่น
 - ❄️ ความซื่อสัตย์และจริยธรรมในทุกระดับขององค์กร
 - ❄️ การพัฒนาความรู้ ความสามารถของบุคลากร
 - ❄️ ปรัชญาและรูปแบบการบริหาร
 - ❄️ โครงสร้างองค์กร

การประเมินความเสี่ยง

- ❄ เพื่อทราบความเสี่ยงในการดำเนินงาน มีความเสี่ยงอะไร อยู่ในเรื่องใด ขั้นตอนใดของการปฏิบัติงาน
- ❄ ระดับความสำคัญและโอกาสที่เกิด
- ❄ ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง
 - ❄ ระบุปัจจัยเสี่ยง
 - ❄ วิเคราะห์ความเสี่ยง
 - ❄ การจัดการความเสี่ยง

กิจกรรมการควบคุม

- ❄️ วิธีการต่างๆ ที่ฝ่ายบริหารกำหนด หรือออกแบบ และนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน
- ❄️ เพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง
- ❄️ ตัวอย่างกิจกรรมการควบคุม
 - ❄️ การกำหนดนโยบายและระเบียบวิธีปฏิบัติงาน
 - ❄️ การแบ่งแยกหน้าที่
 - ❄️ การอนุมัติ
 - ❄️ การดูแลป้องกันทรัพย์สิน

สารสนเทศและการสื่อสาร

- ❄ ลักษณะสารสนเทศที่ดี ที่องค์กรควรจัดให้มี
 - ❄ เหมาะสมกับการใช้
 - ❄ ถูกต้อง สมบูรณ์
 - ❄ เป็นปัจจุบัน
 - ❄ ทันเวลา
 - ❄ เหมาะสมในการเข้าถึง
- ❄ การจัดให้มีระบบการสื่อสารสองทาง เพื่อให้เกิดความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีภายในองค์กร

การติดตามประเมินผล

วัตถุประสงค์/ความจำเป็นในการประเมินผล

❄ ระบบการควบคุมที่มีอยู่ เพียงพอ สามารถป้องกันหรือลดความเสี่ยงหรือไม่

❄ การปฏิบัติตามระบบ ได้ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์เป้าหมายหรือไม่

❄ เพื่อให้มีการแก้ไขหรือปรับปรุงการควบคุมภายในอย่างเหมาะสม ทันเวลา และสอดคล้องกับสถานการณ์

การติดตามประเมินผล (ต่อ)

 การติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงาน

 การประเมินผลเป็นรายครั้ง

1. การประเมินการควบคุมด้วยตนเอง

2. การประเมินการควบคุมอย่างเป็นอิสระ

 การรายงานผลการประเมินและการสั่งการแก้ไข

4. บทบาทของผู้ตรวจสอบภายใน ต่อการควบคุมภายใน

- ❄ ตรวจสอบการปฏิบัติตามนโยบาย ระเบียบ และวิธีปฏิบัติ
เกี่ยวกับการควบคุมภายในขององค์กร
- ❄ ดำรงไว้ซึ่งความเป็นอิสระ มีความเป็นกลางและเที่ยงธรรม
- ❄ ปฏิบัติงานด้วยความรู้ ความสามารถ ระมัดระวังในวิชาชีพ
และความรับผิดชอบ
- ❄ ให้คำแนะนำวิธีการประเมินการควบคุมภายในแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

4. บทบาทของผู้ตรวจสอบภายใน ต่อการควบคุมภายใน

- ❄️ รายงานและให้ข้อเสนอแนะผู้บริหารเกี่ยวกับการแก้ไขหรือปรับปรุงระบบการควบคุมภายในเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง
- ❄️ ศึกษา ค้นคว้า วิธีการควบคุมใหม่ๆ เพื่อนำเสนอฝ่ายบริหาร พิจารณาใช้ลดจุดอ่อนของการควบคุมภายใน หรือป้องกันความเสี่ยง
- ❄️ ติดตามผลการแก้ไขหรือปรับปรุงระบบการควบคุมภายในตามแผนปฏิบัติงานที่ได้รับอนุมัติจากฝ่ายบริหาร
- ❄️ ประสานงานกับผู้ตรวจสอบภายนอกเกี่ยวกับผลการประเมินระบบการควบคุมภายในขององค์กร

ทำไมผิดพลาด
มากอย่างนี้

ได้รายงานผลการประเมิน
การควบคุมหลายครั้ง แต่
ท่านไม่สั่งการแก้ไข

ท่านคะ การควบคุมไม่ได้เน้น
เฉพาะงานด้านบัญชีนะคะ ต้องทุก
งานค่ะ เมื่อเกิดข้อผิดพลาดหรือการ
ทุจริตจะกล่าวโทษนักบัญชีหรือผู้
ตรวจสอบไม่ได้นะคะ

5. ความรับผิดชอบของผู้ตรวจสอบภายใน ต่อการปฏิบัติตามระเบียบฯ

- ❄ ประเมินความเพียงพอและประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายใน งานในความรับผิดชอบของฝ่ายตรวจสอบภายในเอง (CSA)
- ❄ สอบทานการประเมินการควบคุมภายในและรายงานผลการประเมินขององค์กร
- ❄ สรุปความเห็นและจัดทำรายงาน เสนอหัวหน้าหน่วยงานว่าระบบการควบคุมภายในมีความเพียงพอและมีประสิทธิผลหรือไม่

5. ความรับผิดชอบของผู้ตรวจสอบภายใน ต่อการปฏิบัติตามระเบียบฯ

- เสนอแนะการแก้ไขหรือปรับปรุงการควบคุมภายในจากผลการประเมินแก่ผู้บริหาร
- ขอบเขตและวิธีการสอบทานอยู่ในดุลยพินิจของผู้ตรวจสอบภายใน

สรุปรายงานที่หน่วยรับตรวจจัดทำและ จัดส่ง สตง. ตามระเบียบข้อ 6

ชื่อรายงาน	จัดทำ	จัดส่ง
<u>หน่วยรับตรวจ</u>		
1. ปอ.1 หนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายใน	✓	✓
2. ปอ.2 ผลการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมฯ	✓	-
3. ปอ.3 แผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน	✓	-
<u>ส่วนงานย่อย</u>		
1. ปย.1 ผลการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมฯ	✓	-
2. ปย.2 การประเมินผลและการปรับปรุงการควบคุมฯ	✓	-
<u>ผู้ตรวจสอบภายใน</u>		
1. ผลการสอบทานการประเมินผลการควบคุมฯ ของผู้ตรวจสอบภายใน	✓	-

